

Íme, az Isten Báránya,
aki hordozza a világ bűneit

(Jn 1,29)

várja lelkem az Urat

jobban, mint az örök a reggelt...

Mindig csak várakozunk. Dum spiro spero, amíg élek, remélek. Várakozni annyi, mint remélni. Várakozni és remélni annyi, mint a jövő felé fordulni, mint akinek van ideje (van élete) fogadni azt, aki jön és azt is, ami jön, bárki és bármi legyen is az.

Várakozni kellemetlen. Akkor is, ha jót várunk. Aki várakozik, nem cselekvő résztvevője az eseményeknek, csak elszenvetője. Kiszolgáltatott. Kényszerű tehetetlenségre van kárhóztatva, mert amit vár, nincs a hatalmában. Aki hozzászokott, hogy megszabja önnön viselkedését, és azzal egyszerre mind másokét is, most kénytelen elismerni alárendeltségét. Más osztja be az idejét-jövőjét.

A bölcs ember kihasználja a várakozás kényszerű időbőségét, ahogy adódik: nagyanyáink kötögetéssel, magunk zaklatottan bár, de olvasással is, és ha bőven mérték, megoszthatjuk időnkét-életünket másokkal, mert „amit megtettetek eggyel a legkisebbek közül...”

Bölcsesség híján a türelmetlen ember pót-cselekvéssel sürgetné a beteljesülést. Pót-cselekvéssel, mert amire vár, nincs a hatalmában. A pót-cselekvés az ember vágyakozásából fakad, szemben azzal, ami valóban várható és bekövetkezendő. És mert nincs tekintettel, csak önmagára, elrontja a saját, de a más örömét is. Zátonyra futott családi kapcsolatok, szerelmek, barátságok jelzik, hogy nem tudunk várni...

A várakozás a történelemben is kezdettől fogva sarkallja az emberiséget. És ahol kijelentik, hogy elérkezett a történelem vége ott cél híján elkezdődik a hanyatlás (Oswald Spengler, Francis Fukuyama) és a jelen Nyugat-európai valósága.

A várakozás Isten országának evilági, profán megjelenésére az az erőtér, amelyben a Megváltó élt és működött, és amelyben az első gyülekezetek, az egyház, megszerveződött. A feszült várakozás mellett megjelentek a pót-cselekvés fajtái is. A farizeusok úgy vélték, Isten országa eljön, ha Izrael megérdemli, azaz, ha maradéktalanul betölti a kínos aprólékosággal részletezett törvényt. A farizeusokkal egyidejűleg a szikáriusok, a zélóták (városi gerillák) pedig úgy vélték, hogy Isten országának ellenségeit el kell takarítani az útból erőszakkal, gyilkossággal is.

Az Istenországa-várás bűvópatakként a felszínre tör a reformáció korában. Luther türelmes. Még elültetne egy almafát. – A parasztmozgalmak – a zélóták analógiájára – pedig kikiáltják a nemességet a sátán fajzatának, és „besegítenek” az ítélő Istennek. Halál és pusztulás kíséri vonulásukat, egészen Mühlhausenig. Az angol polgári filozófusok inkább a farizeusi vonalat követik. Isten országa eljön – ők pedig mindent megtesznek érte, ami módjukban áll, hogy megvalósuljon a földön.

várja lelkem az Urat

A francia felvilágosodás a forradalommal tovább lép: „Isten országát” megvalósítják a földön, de Isten nélkül, az Ész uralma alatt - képzelik. A sikertelenség, zűrzavar („a forradalom felfalja a gyermekeit!”) okozót a zélóta örökség szerint a guillotinra küldik a jakobinus diktatúrában.

Az angol mintát követik a magyar reformkor nagyjai („Hass, alkoss, gyarapíts, s a haza fényre derül!” – illetve Petőfi: A XIX század költői), velük ellentétben a zélóta- jakobinus eljárást pedig a különféle jelzőjű szocializmusok és kommunizmusok. Ezresekre rúg a parasztháborúk áldozatainak száma, százezrekre a jakobinizmusé, és százmilliókra a kommunizmusé. A bálvány, az emberi kitaláció terméke, az „-izmus” ellenségei.

Őrülményes elmék erőszakos utópiái ma is szedik áldozataikat, a Haladás, az Emberiség, az Igazság stb. sajátos értelmezése nevében, mígnem eljön (s miként? zélóta- jakobinus módon? hány áldozattal?) a teljes Szabadság minden tradíciótól, a „Nyílt társadalomban” – ahogy Madách megírta a Falanszter színben.

***

Te vagy-e az Eljövendő, vagy mást várjunk? – kérdi Keresztelő János Jézustól. Mert a profán, a politikai várakozások – a Keresztelőé is – rendre meghiúsultak. Meghiúsulnak talán ma is. Mert Ő – egyelőre – másképp érkezik. A történelem útvesztőiben is személyesen. “Várva vártam az Urat, és ő lehajolt hozzám” - írja Dávid (Zsolt. 40) több, mint 3000 éve. „Látták szemeim a Te üdvösségedet, amelyet mindenek szeme láttára készítettél” (Lk 2,30k) – énekli élete beteljesülését az agg Simeon kétezer éve. És Ady Endre százegynéhány esztendeje.

várja lelkem az Urat

Ady Endre

Az Úr érkezése

Mikor elhagytak,
Mikor a lelkem roskadozva vittem,
Csöndesen és váratlanul
Átölelt az Isten.

Nem harsonával,
Hanem jött néma, igaz öleléssel,
Nem jött szép, tüzes nappalon,
De háborus éjjel.

És megvakultak
Hiú szemeim. Meghalt ifjuságom,
De őt, a fényest, nagyszerűt,
Mindörökre látom.

Surbán Frang Zoltán

Végre mégis

Veszteségnek
még így nem örült a vesztes:
végre mégiscsak legyőztek minket,
s romjaink tövén,
a gyász helyett,
most bújt reményeinknek virága
kinyílhat.

Lajtos Nóra

nomen concretum

sem a szó, sem a szerelem
sem a vers, sem az életem
sem a lélek, sem a rejtelem
sem a seb, sem a tenyerem
sem a jel, sem a jelelem
sem a menny, sem a sejtelem
sem a szenny, sem a fertelem
sem a rend, sem a fegyelem
sem a csend, sem az énekem
sem a dzsessz, sem a lemezem
sem a kert, sem a kényelem
sem a test, sem az énképem
sem a bűn, sem a védelem
sem a fáj, sem az érzelem

csak az Isten, csak a kegyelem

Nagy Gáspár

Karácsonyéji ár(v)ulás

Gyanútlanul hó esik a földre
gyanútlanul Ő most születik
gyanútlanul mondom a köszöntést
gyanútlanul mindörökre így

Gyanútlanul persze a sok pásztor
gyanútlanul három a király
gyanútlanul imbolyog a jászol
gyanútlanul ki mellette áll

Gyanútlanul rágcsálják a szalmát
gyanútlanul most még szamarak
gyanútlanul serdülő júdások
gyanútlanul Heródes alatt

Gyanútlanul szikrázik az égbolt
gyanútlanul olvad el a hó
gyanútlanul szépen megfeszítik
gyanútlanul minden eladó

Tájkép - téli madárkikötővel

Tél: nagyhavak hava
örvénylő fehéren
habja tengerében
úszik az erdőnek
hajladozik maga
úszik az erdőnek
büszke szálfenyőfa

s magos tetejében
csüngő tobozokból
jégcsap huzalokból
tűlevél alomból
épült árbóckosár
karácsonyi fészek
mintha volna jászol

angyalok vigyázta
madarak tanyája
éghez közel eső
isteni kikötő
ki ne is vágjátok
el ne csúfítsátok
fejszés heródesek!

várja lelkem az Urat

Áprily Lajos

Lassú szárnyon

Uram, a két szárnyam nehéz,
hozzád emelkedni ma nem mer.
Ne bilincselj meg és ne bánts
nagy súlyoddal, a félelemmel.

Te nagy völgyedben ne legyek
énekre béna, hitre gyáva.
Úgy kapaszkodjam, Kéz, beléd,
mint kicsi koromban anyámba.

Hívott erőseid dalos
lakomáján mindig ne késsem.
Kapudtól ne térítsen el
utat veszítő szédülésem.

Viharszeles mélyed felett
meredekedet bízva járjam,
sziklafalon hajnalmadár,
örömpiros legyen a szárnyam.

És hogyha mégis hullanék
sugaradban vagy sűrű hóban,
sohasem látott arcodat
láthassam egyszer, zuhanóban.

Nagy Gáspár

Háromkirályok

Nem Kínából
Perzsiából

Jön a Három
teveháton

Nekik aztán
nem jár járom

Szabadok hi-
szen királyok

Milyen hosszú
a sivatag!

Milyen forró
és hallgatag

Milyen fényes
fönn a csillag

Szívük köze-
pébe villan

Hát követik
napestelig

Amíg a Hold
ki nem telik

Nagy Heródes
mint kigyó les

Rájuk szisszen
ő az isten!

De nem félnek
célhoz érnek

Megy a Három
teveháton

Megy hazáig
Perzsiáig

Útjukon csil-
lag világít

Tíz példázat

...mert akinek van, annak adatik

2020. október 18., Bonyhádi Evangélikus Templom

Jézus példázatai az evangéliumok gyöngyszemei. Bennük – sokszor rejtetten – Isten országának titkai tárulnak fel, közérthető módon. Jézus ezzel az egyszerű eszközzel, egy-egy történet elmondásával hozta közelebb, vagy éppen távolította el az őt hallgató emberektől Isten országának megértését.

Gryllus Dániel – Sumonyi Zoltán szövegeit felhasználva – már évek óta szólaltatja meg a bibliai szövegeket. Zsoltárok, Pál apostol levelei, valamint a Hegyibeszéd után most Jézus tíz példázatát énekli - zenéli elénk megragadó módon zenész barátaival együtt. Három

együttesből (Kaláka, Korálsziget, Rackajam) verbuválódott az a csapat, akik ezen az estén megszólaltatták Jézus szavait. Közreműködők voltak: Gryllus Dániel - ének, citera, furulya, klarinét és melodika, Smidéliusz Gábor - ének és gitár, Huszák Zsolt - gitár, Becze Gábor - Nagybőgő, Pintér Zsolt – mandolin, Apáti Ádám – zongora.

A „Bonyhádi Nyári Esték” programsorozat idei záró alkalmát borkóstolóval egybekötött vendéglátással zártuk le. Köszönet a Bonyhádi Borbarátkör tagjainak, valamint Schmidt Győzőnek (Danubiana, Vitis), akik boraikkal kedveskedtek a résztvevőknek, illetve a Koller Panzióknak, akik hazai ízeket varázsoltak a gyümölcsös nedűk mellé. Köszönet azoknak, akik a program alatt a legkisebbekre vigyáztak.

Akinek van, annak adatik, és bővülködik, akinek pedig nincs, attól az is elvéteik, ami van – olvassuk, halljuk Jézus szavát. Ezen az estén sokat kaptunk, bővülködtünk mély gondolatokban, ízekben, hangokban. Isten áldása legyen mindezen.

Az est képekben:

gyülekezeti élet

Készülünk az ünnepre

Bár sem Kismányokon, sem Hidason nem tudunk tartani sem adventi, sem Karácsony ünnepi istentiszteletet, azért gyülekezeti tagjaink igyekeznek jelezni, hogy szent időszak van. Kismányokon Schaadt Erzsébet készített a templom ajtóra adventi díszet, illetve a hagyományos adventi koszorú is a helyére került.

Bonyhádon egész adventben látogatható a Betlehemes, mely a Gyülekezeti Ház előtt emlékeztet bennünket az ünnep közeledtére.

A Betlehemes figuráit két évvel ezelőtt pályázta meg a gyülekezet, melyet a Petőfi Általános iskolával közösen alakított ki. Idén a teljes adventi időszakban a Dózsa György utcában tekinthető meg.

2020

Keresztségben részesült:

Zsolnai Nimród
Sömjén Mira
Sömjén Laura
Wolf Dávid Ádám
Hubert-Pitz Nimród
Bechtel Benett
Zárth Gábor (felnőtt)
Palov Erik Dávid
Palov Vanessza Dorina
Pap Bende
Stumpf Botond

testvéreink.

Megáldottuk:

Jens Mingramm és Heike Ursula Wöllner
Schnell Róbert és Müller Szilvia
Palkó Patrik és Jászberényi Ágnes
Jenei Róbert Gábor és Balicza Klára
Bechtel Norbert és Csiki Bettina
Győrffy Lajos és Danics Szabina

házasságát.

Konfirmáltak Hidason:

Forray Gergő
Palov Ilona
Tóth Luca

Eltemettük:

Patócs Nándor
Koroknai Ernő Róbertné Dávid Boglárka
(Bátaapáti)
Schaadt Jakabné sz. Weller Katalin
Böhler Henrikné sz. Helfenbein Zsófia
Mester Attiláné sz. Farkas Irén (Hidas)
Krähling Henrikné sz. Müller Anna Mária
Sándor Lajosné sz. Masa Irén
Palkó Jánosné sz. Varjú Zsuzsanna
(Szekszárd)
Schulteis János
Pitz Henrik
Gergely Istvánné sz. Petneházi Katalin
(Hidas)
Fritz István (Kismányok)
Ritzel Márton
Saad Mohamedné sz. Sánta Erzsébet
Trapp Józsefné sz. Haasz Erzsébet (Majos)
Kaiser Sándor
Hoffmann Mátyásné sz. Lemle Klári
(Kismányok)

testvéreinket.

A Magyarországi Evangélikus Egyház Püspökeinek pásztorlevele

Kedves Testvérek!

2020-as esztendő az emberi tervek felborulásának éve. Az esztendő elején azonosították az új típusú koronavírust, ami világhódító útra indult. Átrendezte, lelassította a gazdaságot, felforgatta hétköznapjainkat és ünnepeinket, beleértve az egyházi élet is. A vírus szinte követhetetlenül futott szét valamennyi kontinensen, miközben az máig nem ismert, hogy bizonyos embereket miért nem betegít meg, amikor másokat súlyosan megkínozt, és sokan sajnos bele is hálnak. A fájdalmas valóság az apokaliptikus prófécia szavait is felhossa bennünk: „*az egyik felvételik, a másik otthagytik...*” (Mt 24,40).

A legtöbben nem éltünk még meg olyan időt, amikor a templomok nagy ünnepeken zárva voltak, vagy jobb esetben is csak résnyire nyitva. Soha ne feledjük, nem Isten szeretetének ajtaja zárult be! Az örömhír idén is szól, sokféle csatornán elérhető, meghallgatható. Keressük és ragadjuk meg az igehallgatás alkalmait!

Az első karácsonyon az angyalok így szóltak a pásztorokhoz: „*Ne féljete, mert ime hirdetek nektek nagy örömet, amely az egész nép öröme lesz...*” (Lk 2,10).

Kétezer éve szól ez a bátorítás, hogy ne féljete, de idén más csengése van.

Karácsony éppen azt üzeni nekünk, hogy az Isten segítséget nyújt a bajban lévő embernek. Olyasmit old meg, amit az ember nem tud, olyasmit tesz elérhetővé, amire az ember saját erejéből képtelen.

„*Üdvözítő született ma nektek, aki az Úr Krisztus a Dávid városában...*” (Lk 2,11).

A rendkívüli körülmények miatt az idei karácsony nem lehet olyan, mint a korábbiak. Sajnos időközben az ember nem csak a teremtett világot, de a karácsonyi hagyományokat is átalakította. Kísértéssé vált, hogy Jézus születésének ünneplése helyett a mértéktelen fogyasztás kerüljön középpontba. Tegyük meg mindent annak érdekében, hogy Jézus legyen a középpontban.

Egyházunk tagjainak, valamennyi hittestvérünknek őszinte szeretettel kívánjuk, hogy legyen ez a karácsony valóban más. Fedezzék fel a karácsonyi gyermekben kapott csoda mélységét úgy, ahogy eddig még soha. Benne Isten szeretete jött el, és öltött testet, hogy az életünk más legyen, igazi létté formálódjon, és Isten örök országába vezessen.

Erős vár a mi Istenünk!

2020 karácsony ünnepén: *Dr. Fabiny Tamás elnök-püspök, Kondor Péter püspök, Szemerei János püspök*

Karácsonyi istentiszteleteinkre vonatkozó információk:

December 24-én, Szenteste 5 órától a Bonyhád, Dózsa Gy. u. 67. sz. alatti templomunk udvarán, szabad téren lesz rövid istentisztelet. Kérjük, hogy mindenki időben, száját és orrot eltakaró maszkban jöjjön. Az egy háztartásban élők kivételével mindenkitől 1,5-2 méteres távolságot tartunk meg. A bejáratnál mindenki 1-1 kézben tartható mécseszt kap. A kb. félórás istentiszteleten csak a gyülekezet kórusa fog énekelni. Ezt követően – a távolságot betartva – mindenkinek lehetősége lesz a templomba belépve egy rövid fohászra, a feldíszített oltár és karácsonyfa, valamint a betlehemes megtekintésére. A jelenlévő gyermekek is itt kapják meg a gyülekezet ajándékát. Az oldalbejáraton léphetünk ki a templomból.

Másnap, december 25-én de. 10 órától tartunk a templomban rövidített ünnepi istentiszteletet. Az istentiszteleten nincs éneklés és úrvacsora. Itt is maszkban, csak minden 2. padban, egymástól távolságot tartva vehetünk részt az alkalmon. Kérjük testvéreink szíves megértését.

Istentiszteleti rend az ünnepek alatt

December 20-án, Advent 4. vasárnapján:
10.00 felvételről a Youtube-on (német).

December 24-én, Szenteste:
17.00 Bonyhád (az udvaron
rövidített istentiszteleti rend)

**December 25-én, Karácsony
ünnepe:**
10.00 Bonyhád (a templomban
rövidített istentisztelet úrvacsora
nélkül)

December 27-én, vasárnap:
10.00 felvételről a Youtube-on (német).

December 31-én, Óév este:
10.00 felvételről a Youtube-on.

Január 1-én, Újév napja:
10.00 felvételről a Youtube-on.

Január 3-án, vasárnap:
10.00 felvételről a Youtube-on.

Január 6-án, Vízkereszt ünnepén:
10.00 felvételről a Youtube-on.

Minden kedves Testvérünknek áldott, bensőséges Karácsonyi Ünnepet,
és békés, egészségben gazdag Új Esztendőt kívánunk!

A Gyülekezet Vezetősége

Egyházfenntartói járulékot, adományt Lehmann Györgyné pénztárosunknál és Jenei Józsefné gondnokunknál lehet befizetni. Átutalással vagy banki befizetéssel is támogathatnak a Hungária Takaréknál bankfiókjában az alábbi számlaszámon keresztül (Bonyhád-Hidas-Kismányoki Evangélikus Egyházközség; Számlaszáma: 71800013-11141187) a befizető nevének és az összeg céljának pontos megjelölésével.

Köszönjük adományait!

Elérhetőségünk:

Evangélikus Lelkészi Hivatal
Irodavezető: Horváth Z. Gábor
7150 Bonyhád, Dózsa Gy.u. 67.
Tel.: 74/452-975 (csak hivatali
időben)
Email: bonyhad@lutheran.hu
Honlap: bonyhad.lutheran.hu
Facebook oldal:
[@bonyhadigyulekezet/](https://www.facebook.com/bonyhadigyulekezet/)

Aradi András lelkész

7150 Bonyhád, Dózsa Gy. u. 34.
Tel: 20/824-3574

Email: andras.aradi@lutheran.hu
youtube.com csatorna:
<https://www.youtube.com/channel/UCRnOYER5YSIZutKhJX6pEaw>

vagy beírni: bonyhádi evangélikus
egyházközség

György Ferenc felügyelő

Tel.: 20/824-6953
Email: gyferi59@gmail.com

Krähling Dániel nyugd. lelkész

Tel.: 20/824-52-29
Email:
46lupus0103@gmail.com

A *Kjsharang* a Bonyhádi Evangélikus Gyülekezet belső használatra szánt, ingyenes időszakos körlevele. Utcai terjesztésre nem kerül. Szerkeszti: Aradi András és Krähling Dániel.